

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 188.

V Ljubljani, v četrtek 20. avgusta 1885.

Letnik XIII.

Bismark in Avstrija.

(Konec.)

Ko je Bismark pred par leti v državnem zboru govoril tudi o naši ustavoverni stanki, imenoval jo je sicer z ozirom na njihovega vodjo, poslanca Herbststa, jesenske podleske (Herbstzeitlosen). Toda po naših mislih je hotel reči: ti možje ne razumejo svojega časa. Dobro je pojasnil te besede znani poslanec in prijatelj Bismarkov, prof. Wagner v Berolinu, ki je odgovoril na avstrijske napitnice pri komersi: „Vsak Nemec se ozira z žalostjo in boleščjo na Nemce v Avstriji; toda vsak Nemec tudi sprevidi, da se je oni cesarski rez moral zgoditi v blagor Nemcev tu in tam. Ako prihodnji časi prezró sedanji razvoj, o tem naj sodi prihodnost; kar je potrebno za prihodnost, na to naj sedaj ne misli noben dober Nemec.“ Kam pes taco moli? Z drugo besedo bi rekli: Odloženo ni zamujeno. In v resnici si ne moremo drugzega misliti, ako vedno slišimo, da je národna ideja duša nemške politike.

Da je v resnici Bismark že skušal Avstrijo si tako rekoč podjarmiti v političnem in gospodarskem oziru, o tem gotovo nobeden več ne dvomi.

Kakor znano, govoril je Windthorst v nemškem zboru že večkrat o razmeri med Avstrijo in Nemčijo; to je storil tudi po Bismarkovem govoru 13. marca. On želi, da bi se že enkrat končala temna razmera, danes priznana in jutri zanikana politika „národne ideje“. Zato zahteva, se vé z nemškega stališča, da naj se opusté navadne diplomatične zveze in nadomesté z upravno zvezo ali pragmatično sankcijo.

„Ako govorim v tem slovesnem trenutku“, tako je govoril Windthorst 13. marca, „o zedinjeni Nemčiji, ne morem pozabiti deželá, ki so več stoletij z nami nosile in delile enako osodo, enako veselje in nesrečo in ki so še dandanes z nami v kulturni zvezi. Potem je gotovo resnično, kar smo danes slišali, da po nesrečnem letu 1866 nobeno dejanje za nas ni bilo večje in srečnejše, kakor da je zunanja zveza z Avstrijo postala notranje prija-

teljstvo. Imam upanje in ga moram izreči; ta razmera postane enkrat še tesnejša in bolj prijateljska ter se bode po pragmatični sankciji glasila jasneje in trdneje, kakor se je godilo do danes. To je potrebno za Avstrijo in tudi za nas.“

Mi smo v tem oziru gotovo drugzega mnenja, dokler mož kot Bismark vodi nemško politiko. A čujmo, kaj je na to Bismark odgovoril. Ko je bil tudi poslanec Richter, vodja pruskih naprednjakov in poseben sovražnik Bismarkov v istem smislu govoril, vstane 14. marca knez Bismark ter reče: „Poslanec Richter je, kakor v mnogih zadevah, tudi v tej s poslancem Windthorstom iste misli, da namreč svetuje vladi, naj bi ta skušala skleniti dalje časa trajajoče pogodbe, posebne politično-pragmatične pogodbe. Čudno je to, da morem ravno s tema gospodama biti tretji v zvezi. Nisem zoper to, in morali ste že iz časopisov posneti, da sem pred leti Avstriji predlagal ali vsaj predlog sprožil, da bi se, ako mogoče, sklenile pragmatične naredbe, bodisi na carinskem, bodisi na drugih poljih in da bi se tako zadélala luknja, ki je nastala po dogodkih leta 1866 in ktero obžaluje poslanec Windthorst. Toda ne gledé na težave, ki bi utegnile pri nas nastati, spoznal sem po bližnjem opazovanju, da so razmere v avstrijski državi še težavnejše in da bi tamošnja vlada težko dobila potrebno dovoljenje od zastopnikov. Toraj se v ti zadevi gospodoma ni treba z menoj prepirati. Ni vse tako lahko, kakor gospodje mislijo.“

Pri tej priliki je Bismark v prvič javno izrekel svoje mnenje. Ta zadeva se je pa tudi že pri nas obravnavala v zadnji ogerski delegaciji. Delegat Szilagyi je odločno zahteval, da mu vlada pojasni avstrijsko - nemško zvezo od leta 1879. Ker se grof Kalnoky ni dal omajati, skliceval se je Szilagyi na znano Busch-evo knjigo o Bismarku in osobito na oni odstavek: Bismark je hotel med Avstrijo in Nemčijo skleniti javno ustavno zvezo, ki naj bi se bila dognala po posredovanju vseh konstitucijskih faktorjev. „Potrebni koraki do tega namena so bili pod Beustom brezvspešni; Andrassy je dajal več upanja.“

Na to vstane grof Andrassy ter reče: „Določena in uradno objavljena želja se med kabinetoma ni izrekla v tem oziru. Kar se je zgodilo, je to, da je med pogajanjem (1879) knez Bismark tudi to vprašanje sprožil.“ Andrassy trdi dalje, da je bil tačas in je sedaj še te misli, da se ta stvar ne „inartikuluje“. „Formalen predlog se ni stavil, temveč ideja se je rodila v teku pogovorov in se tudi pustila na stran po medsebojnem sporazumljenju.“

Iz vsega tega se lahko prepričamo, da je Bismark mislil in še misli na to, kako bi si priklopil Avstrijo v političnim in gospodarskem oziru, le „njegov čas še ni prišel“, in mi upamo, da sploh ne pride. Kako bi bilo potem z Avstrijo, o tem se skoraj vsi listi, ki zastopajo prave avstrijske interese, jednih misli.

Pri vsem tem se nam le čudno zdi, da celó Dunajski „Vaterland“ misli in trdi, češ, da Bismark ne goji tacihi ideji, in da se je ta misel rodila le v Windthorstovi glavi. „Vaterland“ piše: „Knez Bismark ni hotel biti junak take domišljave politike, junak, ki si domišljuje, da bo z mogočnimi besedami in puhlimi „frazami“, ki nimajo praktične veljave, predruščil koristi in pogoje obstanka mogočnih držav.“ In na drugem mestu: „Politični filistri ne razumejo takih duševnih in нравnih vezi; le kar vidijo črno na belem, spravijo v „malho“. Brezmerna nenasiťljivost jih sili, da bi blagodejno novo razmero — ne ozirajoč se na žalostno preteklost in nesrečen konec — zopet obložili z dolžnostmi, ki se ne strinjajo z naravo dveh velesil. Ali so morda pruski zastopniki teh sánj morda še tako pijani od bojne zmage, da vidijo tam le eno velesilo, kjer ste dve? Hoté li imeti eno brez tega značaja, da bi jo upotrebljevali za svoje skrivne namene? Previdna državniška modrost kneza Bismarka jih je spláčila z zasluženó ironijo. Kaj pa avstrijski zastopniki pragmatičnih pogodb? itd.“

Da, krepke besede! Mislimo pa, da niso na pravi „naslov“ napisane. Kar smemo Avstrijani želeti, je le to, da Avstrija in Nemčija ostaneti v prijateljski zvezi, ki se je sklenila l. 1879.

Nam se dozdeva, da je pri nas v nekterih

LISTEK.

Zemljepisno-zgodovinski opis Novomeškega okrajnega glavarstva.

(Dalje.)

Kedaj so sezidali sedanjo župnijsko cerkev, ne vemo za gotovo. V presbiteriji je letnica 1662. — Leta 1788 je pogorela Mirna peč, kar svedoči kamenita plošča na Navlanovi hiši s tem le napisom: „Andenken von Herrn Gaspar Grašič Pfarr-dehant zu Hönigstein an den Brand vom 1788 unter den Herrn Pfarrer N. Wenekes Dr. der hl. Schrift und Weltweisheit.“

Pokopališče, ki je bilo okoli cerkve, je prestavil župnik Gašpar Grašič na sedanje mesto (1825).

Sedanji župnik je g. Janez Dovič, ki je nastopil župnijo za rajnim A. Mlakarjem bivšim kanonikom, ki je še marsikteremu v blagem spominu.

Šola je župnija dobila l. 1858. Prvi učitelj je bil Matevž Juretič, za njim so sledili Emanuel Tomšič, Hiti, Smrekar, A. Javoršek, F. Kaligar in

K. Krištof. Leta 1880 je bila šola razširjena v dvo-razrednico.

Nad Mirno pečjo na precej visokem hribu (507 m.) stoji grad Hmeljnik. Obdržal je še prvotno podobo, kakoršno so imeli gradovi v srednjem veku. Zlasti se odlikuje s svojo prekrasno lego in razgledom. Od tod se ti odpré razgled po vsi Novomeški okolici in še daleč naprej. Sedanji lastnik g. baron F. Wambold Umstadtski, ki je videl dokaj gradov s krasno lego po Nemčiji in drugod, rekel je, da mu je le jeden znan z lepšim razgledom.

Tu gori je v srednjem veku gospodovala rodbina Hmeljniških gospodov: l. 1223 brata Adelhold in Friderik, Majncel (1294). Tekom časa so bile razne plemenite rodbine lastniki gradú,

Statistični pregled.

Občina broji 3362 prebivalecev, ki bivajo v 645 hišah v teh-le vaséh: Mali vrh (65 preb.), Brezovreber (112), Brezje (64), Dobje (18), Podboršt gor. (88), Podboršt dol. (53), Vrhovo gor. (30), Vrhovo dol. (64), Šentjurij (139), Globočni dol (55), Goriška vas (103), Hmeljčič (113), Mirna peč (127), Hrastje (94), Ivanja vas (84), Jablan (162), Jelše (28), Kal vel. (99), Karteljevo dol. (151), Karteljevo gor. (81),

Češnice (53), Kal vel. (45), Kal mali (38), Malenska vas (79), Orklovec (19), Plaven (14), Poljane (78), Pristava (22), Zagorica (15), Selo (46), Selo pri Zagorici (30), Kamenje gor. (58), Kamenje dol. (84), Golobinjek (129), Globo dol zgor., sred., zdol. (414), Čemše (64), Vrh peč (136), Biška vas (148), Cerovec (81).

Razun župnijske cerkve sv. Kancijana so še te-le podružnice: sv. Pavla v Podborštu, sv. Matija na Malem vrhu, sv. Uršule v Golobinjeku, sv. Magdalene v Globokem dolu s pokopališčem, sv. Jurija v Šentjuriji, Matere Božje v Hmeljčici, sv. Primoža in Felicijana v Karteljevem s pokopališčem, sv. Duha v Kamenji gor. in kapela sv. Pankracija v Hmeljniškem gradu.

Duhovno pastirstvo oskrbljuje župnik sedaj z jednim kaplanom, dokler ni bilo pomanjkanje duhovščine bila sta dva duhovna pomočnika v Mirni peči.

Za naobraženost naroda skrbi dvorazredna ljudska šola, ktero obiskuje 335 otrok izmed 560 za šolo godnih.

Toplice.

Proti jugo-zahodu od Vavte vasi se razprostira Topliška župnija. Polagoma dvigajoči holci delajo

krogih razširjena misel, kakor da bi Bismark obžaloval svojo zmoto, ko je pomagal vreči Hohenwartovo ministerstvo, in da je sedanje naše ministerstvo prav k sreči priraslo nemškemu knezu. Tako je pisal „Vaterland“ pred dvema letoma: „Prvo vprašanje, ki si ga je stavil nemški državni kanceler po propadu Avstrije l. 1866, bilo je to, ima li nova nemška država toliko moči in prebavljenosti, da bi prebavila Cislitvanijo. Z drugimi besedami: je li razpad avstrijske države v korist Nemčije in Hohenzoller-ske hiše? To vprašanje — za to imamo verodostojne priče — se je v Berlinu reševalo pred in še nekaj časa po Praškem miru, in smemo pristaviti brez strahu, da je knez Bismark obupal nad prebavljenjem slovanskih postojank nemške Avstrije.“

„Ko bi nemški državnik nameraval razrušiti Avstrijo, moral bi tudi v svojem interesi podpirati nemški liberalizem in hegemonijo židovsko-liberalno-nemškega življa z vsemi mogočnimi sredstvi. Moral bi se ozirati v tem slučaju na vzdihe in tožbe liberalcev; vstavljati bi se moral narodnostni spravi, kolikor bi mogel diplomatičnim putem; moral bi želeli, da bi se v Avstriji vedno vrstili liberalni kabineti. Ker je pa Prusija (tako sklepa omenjeni časopis) iskala avstrijskega prijateljstva, morala je želeli, da se zbrise nemški pečat. V korist pruske Nemčije ni liberalna avstrijska Nemčija drugega reda, marveč taka Avstrija, kakor je v resnici vzrastla iz množice narodov, mnogonarodno in mnogojezično cesarstvo, ki je posebno pripravno za zvezo. Kolikor bolj se namreč Avstrija oddaljuje od nemških oklepov, toliko manj ji je mogoče zameniti ulogo s Prusijo in si priboriti vodstvo v Nemčiji.“

Marsikteri bi morda prisegel na ravno navedene besede, spominjajoč se grenkih besed, s katerimi je že Bismark počastil naše Nemce. Vendar se drznemo vprašati: Ni li morda dvocarska zveza, ktero kuje Bismark, skrivnostna pot Bismarkove strategije? V tej misli nas potrjujejo glasila naše ustavoverne stranke. Le navidezna je njihova jeza, kedar jim Bismark „bere levite“. Hitro se jim za-nj ogreje srce ko se spomni „narodne ideje“. Dobro namreč vedó, da zveza avstrijskih bajonetov in topov s pruskimi toliko pomeni „nemško idejo“, kakor zveza z ruskimi. Tako je pisala pred dvema letoma „Deutsche Ztg.“ o „navideznem sovraštvu Bismarkovem do avstrijskih Nemcev“.

„Komedijsko sovraštvo med knezom Bismarkom in ustavoverci v Avstriji je ravno toliko stara kakor avstrijsko-nemška zveza. Igra stoji še le pri prvem dejanji, in tukaj mora junak in ljubljeneček še-le zagotoviti si zaupanje skrbnega očeta, ki zvišča dosti ne zaupa. Kako vse drugače se boče igra končala, kakor se je začela! Ta zveza med slovansko Avstrijo in nemško državo je minljiva; toliko trdneja pa boče zveza med nemško Avstrijo in njenim sosedom, in še le tedaj pade zadnjič zagrinjalo. Bodo li slovanski in laški gledalci potem še ploskali? Bismark sedi pri statvah zgodovine. Ta tkalec vé dobro, kaj dela in tké. Bismarku stoji pred očmi nemška srednja Evropa, ki naj bi postala močna trdnjava proti vzhodu iz zahodu, zvezana po kupčijskih pogodbah, skupnih gospodarskih in socialnih postavah, po enakem kupčiskem, civilnem in ubožnem zakonu, po enaki „meri in vagi“. Dunajskemu kabinetu še ni razkril svojih načrtov, ker bi vzbudili staro

nezaupanje do Hohenzollerske hiše, akoravno so v prid obeh držav. Da bi zarotil tega duha, poriva tako brezozirno, kakor je lastno njegovi naravi, avstrijske Nemce na stran.“

In s kakim navdušenjem piše v istem smislu „N. Fr. Pr.“ 17. marca t. l.!

Pred dvajsetimi leti bilo je drugače, v takih razmerah bi se dalo kaj storiti. Toda Avstrija sedanja ni Avstrija pred 1866. Carinski boj je bližje nego zveza na narodno-gospodarskem polji.

Nobenega carinskega boja, nobenega carinskega jedinstva, marveč primerna zaščitna carina avstrijskim izdelkom, to bodi geslo našim državnikom. Toraj: Caveant consules ...

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. avgusta.

Notranje dežele.

Bodočega državnega zbora čaka jako imenitna naloga, ki je ob enem tudi silno težavna. Obstoji v tem, kako da se bodo nezadovoljnem v Avstriji po možnosti usta zavezale. Glavni steber nezadovoljnosti v finančnih krogih je do sedaj **nered v denarstvu**. Vedno se čuje: mi imamo toliko in toliko primanjkljaja! Kakor bi ga drugod ne imeli? Res je, da si naši ministri prizadevajo primanjkljaj od leta do leta zmanjšati, kar se jim tudi bolj ali manj ponaša. Če pa pogledamo po drugi strani, od kod namreč se zamašek jemlje, s katerim se deficitovne luknje masé, vidimo takoj, da to ni prava pot. Kakor deficit sedaj pri nas preganjamo, ni nič drugega, kakor kravo do krvi mlesti. Dokler ne bo naš denar tako v redu, da bo zlat denar ravno toliko vreden, kakor njegova papirnata nakaznica, tako dolgo ne bo še bolje in tako dolgo se bo krava še vedno do krvi molzla! Da se ravnotežje doseže, od ktereга smo sedaj še tako silno daleč, naj se davek naloži takim, ki ga lahko plačujejo, pa so še vedno tega oprosteni, n. pr. borzijani in dr., odpraviti se morajo vsi nepotrebni stroški v državnem upravnem in pravosodnem aparatu. Aparat, kakor je današnji je prevelik in ima preveč, mnogo preveč sodelovajočih delov, kateri ga le ovirajo, niso mu pa na nobeno korist. Naša misel je, uradniki naj bodo dobro plačani, a delajo naj tudi pošteno in gotovo je, da se boče dala marsiktera službica zbrisati in denar prihraniti. Dalje naj se v roko vzame vojaški aparat; tudi ondi je vsega preveč in marsikaj predrago. Če tudi se vojna ne dá zmanjšati zaradi oboroženega stanja Evrope, a stroški bi se dali marsikje zmanjšati. O vpokojevanji uradništva in vojaštva bilo bi marsikaj opomniti, a kaj! Toliko je gotovo, da tu bi se dali milijoni prihraniti. Ne mislimo, da bi se imelo slediti, naj bi tudi država škoda trpela, ne, nikakor ne, ampak to pa mislimo, da naj se s slabim gospodarstvom prejšnjih liberalnih ministerstev in državnih zborov enkrat do čistega pomete. Odpravite vse drago popotovanje višjih uradnikov, katerim taisto več nese, kakor pa njihova plača. Popotni stroški naj se vjemajo z resničnimi izdajki. Če bo državni zbor narodno gospodarstvo od te strani v roko vzela, da bo „zgoraj“ začel štediti in ne „spodaj“, kjer že tako nič ni, kot revščina, solze in beračija, potem bomo kmalo imeli ravnotežje v državnem gospodarstvu in pa zadovoljnost v cesarstvu.

Tržaški župan dr. Bazzoni je zopet dokazal, čegave vere da je. Kakor povsod v Avstriji, praznovala so tudi v Trstu vse tri narodnosti razun zagrizene irredente rojstni dan našega cesarja Franca Jožefa skupno, vdeleževaje se velike večerne veselice, ki jo je priredilo ondašnje avstrijsko društvo „Au-

strija“. Veselica je bila kaj posebnega; dve godbi ste jim bili na razveseljevanje poleg tega pa še lepo število slovenskih pevcev. Počastili so jo s svojim pohodom Tržaški vojaški in civilni vrhovniki, kakor so vojaški zapovednik baron Kober, načelnik pomorskega okraja baron Wiplinger, dvorni svetnik Rinaldini in policijski ravnatelj in dvorni svetnik Pichler. Če tudi je dež lil, kakor ob vesoljnem potopu in gromelo ter bliskalo se je, kakor na sodnji dan, se vendar nobeden imenovanih gospodov ni zbal hudega vremena, temveč se je podal v sredo navdušenih Avstrijcev praznovajočih rojstni dan presvitlega vladarja, le župana dr. Bazzoni ni bilo nikjer videti. Rekel je, da je preslabo vreme! In tak nelojalen človek stoji na čelu toliko oblasti, kakor je Tržaški mestni magistrat?! Skrajni čas bi bil, da se odstrani z njim vred ves magistrat kot politična oblast ter naj se mu pusti le še nadzorstvo nad ženskami, ki bodo jajca in sir na prodaj prinesle. Za politično oblast v Trstu in okolici vpelje naj se pa c. k. okrajno glavarstvo in irredenti se bo takoj vrat zlomil.

Uradni zanikovalci s svojimi večnimi „dementi“ gledé shoda obeh cesarjev v **Kromeržu** so že zopet tukaj. Dobro, da se jih je svet že navadil in vé, koliko je tak popravek vreden. Sedaj oglasili so se v Petrogradu ter trdijo, da shod cesarja Aleksandra III. s cesarjem Franc Jožefom I. nima nobenega političnega pomena. Pretiraval bi, kdor bi v tem shodu kaj drugega iskal, nego zgolj osobno prijaznost, ki je izraz dobrega prijateljstva med obema narodnostima. Kaj pa da, gospoda oficijozna, le zanikujte, kolikor Vam drago; mi Vam bomo pa vrjeli tudi, kolikor bo nam drago. Ali se bodo avstrijski, madjarski in ruski ministri tudi samo za to v Kromerž peljali in osobito že oba ministra zunanjih zadev grof Kalnoky in ruski Giers, da bodo pri kupici tokajca samo bratovščino pili, če je še niso, in da si bodo drug drugemu zatrjevati, kako da se imajo radi? Dobro! Današnji svet ni več tako otročji, da bi sam na svoje oči ne videl in ne spoznal činov, ki se dajo iz današnjega položaja izpeljati. Može v Kromeržu zbrani bodo v prvi vrsti mislili na to, kako postopati, če bi se na tem ali na onem konci Evrope ogenj pokazal. Da se bodo pri tem na medsobojno prijaznost opirali, se pač samo po sebi umé, brez taiste tako ni nič.

Svet je jel svojo pozornost obračati čedalje bolj **zavarovalnim bankam**; kajti one so postale za današnji čas nekaj potrebnega, nekaj kar boče kmalo z vesoljnim omikanim svetom v najtesnejši zvezi. Premotrovajoč razne paragrafe, mladega človeka, ki je vojak in ob enem na svoje življenje zavarovan, hudo v srce zbode določba nekega paragrafa, da, kdor na vojski pade, njegovi dediči ne dobé izplačane zavarovalne glavnice, temveč se jim le povrnejo vplačane premije. Opravičujejo se zavarovalna društva s tem, da bi preveliko zgubo imela, če bi se tudi ljudem, ki na vojski padejo, glavnice izplačevale. To je krivica, kateri se moramo skušati vbrantiti. Zakaj pa zavarovalna društva za tiste slučaje nimajo enakih paragrafov, kedar bi se kolera ali kuga v deželi oglasila? Najhujša vojska je igrača proti moriji, ki jo kolera in kuga v kaki dežel napravi in vendar za ta slučaj ni nikake opombe v zavarovalnih statutih. Proč toraj tudi z ono omejitvijo tikajočo se častne smrti za domovino. Pustimo junaku vsaj toliko kredita, kakor smo ga po tistem priznali nesrečnemu, ki se je s kolero poročil. Kdor je že zavarovan, velja naj zavarovalnina tudi za slučaj če v vojski pade, ako se ni nalašč za ta slučaj zavaroval. Kdor bi se pa nalašč le za ta slučaj zavaroval, no v božje ime vplača naj ali ves dotični kapital, ali pa vsaj zvišane premije, kajti to bi bilo že nekoliko špekulaciji podobno. Drugače je pa s človekom, ki se je zavaroval zato, da preskrbi na starost svojim ljubim nekaj gotovine; takim nasproti bi se moral imenovani paragraf opustiti.

Vnanje države.

Lahom, ki po Avstriji dela iščejo, morala bi naša vlada prej ko prej pokazati, kje so doma, sicer bodo nam še ukazovati začeli. O najnovejši nesramnosti pri cesarski paradi predčrčanem pisal je „Slovenec“ med „domačimi“. Na tem mestu omenimo naj pa nekaj drugega, kar se je na zjedineni ali rešeni laški zemlji prigodilo. Blizu Genove v Buealli delajo ravnokar velikansk vodovod, pri kterem je poleg domačinov tudi nekaj njihovih bratov „irredentovcev“ iz Tirol na delu. V soboto po prejeti plači sedeli so nerešeni Tirolci v neki krčmi; bilo jih je 24. Kar so jih napadli njihovi bratje, pravi rešeni Lah in se je grozovit pretep vnel, ki se je takoj spremenil v mesarsko klanje. To že tako veste, da ima Lah pri vsakem boji takoj nož in bodalo v rokah in njim se imamo zahvaliti za surovost naših divjakov, da pri vsakem pretepu takoj po nožu segajo. Tri ure so se bili in kri je kar brizgala okoli, pod nogami in po kotih ležalo je pa že mnogo mrtvih in ranjenih ter je „Madonna“ na pomoč klicala. Boj je bil tako srdit, da so ga še le vojaki iz Genove tjekaj poklicani z golim orožjem vdušiti zamogli. Iz tega je videti, da Lah v svoji domovini niti svojim bratom, avstrijskim Lahom ne privoščijo zaslužka; kaj bi pa še le bilo, ko bi se kak slovenski Janez tjekaj ozrl, kjer je svoje dni puško nosil, če bi se morda kaj zaslužiti dalo. Bog ga varuj, na meh bi ga odrli takoj prvo soboto.

okolico prav prijazno. Rigelj je vinska gora, kjer raste dobro vino, takisto tudi v Makutah, Ljubanci in na Rebru. Ob severni meji teče nekdaš rakov bogata Krka, v katero se steka pri Miniški vasi Radošica, izvirajoča pod Rožekom poleg Podturna. Sušica pa se izliva poleg Gradiša v Krko. Ta potok izvira v podzemeljskih jamah med Dobom, Vrdunom in Sušico, teče skozi vas Toplice, kjer sprejema gorki rudninski vrelec. — Kakih tri sto korakov od razvalin Rožeka je blizu 50 m. globoka in primerno široka kotlu podobna jama. Prišedši po težavnem potu preko skalovja in trohnelih hlodov v globino, mora se človek čuditi, da dobi notri led v največji letinski vročini. Znamenitejša jama od te pa je ona na podnožji gore Pogoreleca, kjer je polno krasnega kapnika. Ko so l. 1867 kuhali pivo v Soteski, rabili so jeden oddelek za klet. Ljudje se največ bavijo s poljedelstvom, nekoliko z vinarstvom in živinorejo. Dokaj dobička imajo tudi od tujecev, ki se hodijo v kopeli zdraviti.

Vsa ta okolica je bila nekdaš pod Šmihelsko župnijo; vendar se je ločila v zgodnji dobi od svoje matere. Leta 1495 je imela že lastnega dušnega

pastirja Martina Plavca. Topliški duhovni so morali v stari dobi odrajtovati Šmihelskim župnikom kakor svojim potrditeljem petdeset benečanskih novcev na leto. Ko pa je bila Šmihelska župnija združena s kapiteljnom, imeli so pravico potrjenja prošti. Tudi so bili zavezani hoditi v Šmihel levitirat na dan posvečenja cerkve sv. Mihaela. Zvali so se do l. 1770 vikarji, a od te dobe župniki.

Sedanjo župniško cerkev je sezidal deželni glavar Volbenk Engelbert grof Auersperg l. 1656. V tej dobi je bil župnik Matija Kastelec, kateri je, ker je kot izvrsten arhitekt, skoraj gotovo tudi vodil stavbo. Izmed dušnih pastirjev v 16. stoletji se nam je ohranilo ime Kolomana (1530). S koncem 16. stoletja sta grofa Herbart in Veikhard spremenila župnijo v protestantovsko in postavila za pridigarja Andreja Švajgarja (1593). Ali že čez sedem let se je moral umakniti katoliškemu župniku Juriju Cisinu. Temu je sledil čez nekaj let Kristof Trajbar.

(Dalje prih.)

Pri nas gré pa ves boljši zaslužek Lahom v pest, kateri nas v zahvalo potem še zasmehujejo. To bi moralo že vendar enkrat drugače postati!

Angleži imajo za ubogi in ožeti *Egipt* že zopet nove nakane. Polkovnik Scott Moncrieff napravil je načrt, s katerim misli egiptovsko poljedelstvo zboljšati, v resnici ga bode pa popolnoma vničil. Umetno napeljava Nila hoče izvesti, kar bi le za priprave svojih 10 milijonov goldinarjev veljalo, kjer pa je še le glavno delo, čegar izvršitev bi deželo na kant, njive pa ob rodovitnost spravila. Ta načrt na vso moč podpira Nubar paša, jako izobražen, pa popolno spriden Armenec, kteremu je le na tem ležeče, da bi, kolikor se da, hitro obogatil. Če ima vbogi kmet kaj v pisker djati, tisto ga prav nič ne briga. Kakor je sedaj ta načrt, tako so jih imeli že sto in sto in vsak je bil le zato, da je svojemu očetu žepe napolnil in pa dotičnim uradnikom ki so ga podpirali. Vboga dežela ni imela prav nič od tega. Sploh je Egiptovsko državno gospodarstvo tako, odkar je taisto pod Angleškim pokroviteljstvom, da je ono kakega turškega paše zlata vredno v primeri s tem! Angleži so sicer v najnovejšem prestolnem govoru že zopet povdarjali, da hočejo v Egiptu red narediti, kako? tega pa niso povedali. Naj se jim Egipt le kar naprej lepo zahvali za „red“; sam si ga bo bolje napravil, kakor pa samogoltni Angleži. Čudno je, da vso komedijo Francozi tako mrzlo gledajo in se prav nič ne zmenijo, ker je bilo že vendar več časa govorjenje, da imajo eno oko na Egipt uprto. Gorje Egiptu, če bodo še dolgo Angleži po njem rogovili. Sicer je pa tudi Evropa jako kratkovidna, da jim ondi pusti prosto gospodariti, ker angleško gospodarstvo po kolonijah je vsem dovelj znano.

Kraljestvo kralja Kalakaua na Sandviških otokih je naprodaj in sicer na debelo. Kalakaua poslednji svojega rodu, če tudi na pol divjak, ima to slabost z marsikakim Evropejcem, da rad dobro je in pije in to čem več, tem ljubše mu je. Dohodkov mu kraljevski posel na leto 40.000 dolarjev donaša, s katerim pa Kalakaua ne izhaja, to je, vedno še prehitro izhaja in se mu dostikrat primeri, da je suh. Ta lastnost mu je posebno neljuba, ker mož tudi rad igá. Da ne bo v večnih skrbih za okroglo, ponudil je predsedniku severoamerikanskih držav, Clevelandu, svoje kraljestvo naprodaj. Prebivalcev je 80.000 duš, ki morajo na leto več nego 2.000.000 dolarjev davka le za vzdrževanje kraljevega dvora plačevati; poleg tega pridejo pa še drugi stroški. Kalakaua je sprevidel, da tako dalje biti ne more in je jel misliti, kako bi se dalo njemu in njegovim podložnim pomagati. Na drobno prodati kraljestva ne more, pač pa se to lahko stori na debelo. Če ga Amerikanci kupijo, kar se je pač nadjati, bodo ljudje na Sandviških otocih jako malo davka plačevali, ker ne bodo več zapravljevali kralja imeli; kralj sam podal se bo pa kam v Evropo, kjer bo z utrženim denarjem lepo do smrti živel, kakor se mu bo najbolj prav zdelo. Svoje dni mu je bilo na Dunaji posebno všeč.

Izvirni dopisi.

Iz Jarenine, 17. avg. V blagem spominu bo faranom Jareninskim ostal letošnji praznik Marijinega vnebovzetja. Obhajala se je dvojna slovesnost, namreč kakor druge leta praznovanje v čast pomočnice, kateri je posvečena tukajšnja hiša Božja in letos še zlata maša čast. g. o. Erenberta, administratorja, ki stanuje v pol ure od farne cerkve oddaljenem Jareninskem dvoru, in oskrbuje tukajšnje posestva slavnoznane Admontskega samostana. Res je omenjeni čast. g. zlatomašnik že poprejšno nedeljo 9. avgusta obhajal zlato mašo v Admontu v sredi svojih bratov, pa želel je tudi tukajšnim faranom, med kterimi že blizu 20 let biva, napraviti veselje zlate maše ob prazniku farne pomočnice dne 15. avgusta.

Ob 1/2 10. uri spremljala je obilna množica zbranega ljudstva in belooblečenih z venci okinčanih deklet jubilarja zlatomašnika, iz farovža v lepo, slovesnosti primerno okinčano cerkev med velečastnim zvonjenjem. Po odpetem „Veni sancte Spiritus“ začela se je daritev sv. maše z veliko asistenco gg. duhovnikov iz sosednih župnij. Na koru pa so izurjeni pevci in godeci z lepo vredjeno godbo pod vodstvom zvedenega in daleč na okrog slovečega organista, vpokojenega nadučitelja, poveljevali obhajanje velikega praznika.

Po dovršenem prvem delu sv. maše stopi na prižnico preč. g. kanonik in vodja Mariborske bogoslovnice in v obširnem eno uro trajajočem govoru razjasnuje imenitnost današnjega praznika za Jareninske farane. Omeni, da hvaležnost do č. g. zlatomašnika ga je nagnila sprejeti povabilo za cerkveni govor pri zlati maši, ker je namreč čast. govornik na Celjski gimnaziji izvrševal svoje študije ob času, ko je zlatomašnik ondi bil nameščen za gimnazij-

skega ravnatelja. Nadalje po besedah prazniškega evangelja izpeljuje, kakor si je Marija izvolila najboljši del, tako si je g. zlatomašnik izbral najboljši del, ker je stopil v duhovski redovniški stan svetega Benedikta, in kako naj si tudi kristjani, v katerem koli stanu se znajdejo, izberejo najboljši del s tem, da v živi veri in čisti ljubezni se oklenejo Sinú Božjega, svojega Zveličarja.

Na koncu maše pred zadnjim blagoslovom se je zapela zahvalna pesem „Te Deum laudamus“, in dovršila se je cerkvena slovesnost s tem, da smo čast. g. jubilarja med sviranjem godbe in zvonjenjem spremljali v farovž, kjer so se mu izjavile čestitke: še na mnoga leta v sedanjem čvrstem in krepkem zdravju, in kmalo na to so bistri konji s č. gg. gosti od gostoljubnega jubilarja povabljenimi v urnem teku odrinili na Jareninski dvor k skupnemu obedu.

Od Nove Cerkve pri Celji, 18. avg. (Svitlega cesarja rojstni dan) se pač po vsej Avstriji, koder stanujejo Bogu in cesarju zvesto vdani državljani, kolikor mogoče slovesno obhaja; tudi pri nas smo ga vsako leto obhajali, vendar tako slovesno, kakor letos, še gotovo nikoli. Veterani iz naše in sosednih župnij so namreč letos našemu preč. gosp. kanoniku in farnemu predstojniku dr. L. Gregoru svojo željo naznanili, da bi se radi ta dan skupno božje službe vdeležili. Zavoljo tega je bila ob 8. uri slovesna božja služba napovedana, h kateri so se tudi šolarji in vsi farmani povabili. Ker je pa preč. g. kanonik videl, da se je pred občinsko hišo, nad katero je cesarska zastava vihrala, zbiralo veliko število veterenov, da so farmani od vseh strani hiteli k cerkvi in je tudi g. nadučitelj Zdolšek s cesarskim odlikovanjem na prsih dolgo vrsto otrok v cerkev peljal, tako da je bila prostorna cerkev skoro polna ljudi, odločil se je pred sv. mašo nekoliko besed spregovoriti. Stopivši na prižnico je govornik povedal namen današnje cerkvene slovesnosti, potem pa v navdušenem govoru po njemu lastnem poljudnem načinu zbranim poslušalcem naslikal ginljivo podobo pravičnega vladarja našega svitlega cesarja Franc Jožefa I., ki je sicer mnogo slavnih, a tudi mnogo britkih dni doživel, pa tudi v najhujših nevarnostih in stiskah našo domovino tako vladal, da je kljub velikim nesrečam vendar zdaj slavnika in mogočnika, kakor takrat, ko je svitli cesar vladarstvo nastopil. Posebno ginljivo je govornik potem v vzgledih dve posebno lepi lastnosti našega svitlega cesarja popisal in v posnemo priporočil, namreč njegovo pobožnost in dobrotljivost, ter naposled pričujoče veterane spodbujal, naj bodo kakor do zdaj tudi zanaprej cesarju zvesti in pripravljeni v sili z ostrim mečem braniti cesarja in dom, druge pa opominjal, naj se v svojih molitvah spominjajo cesarja in domovino ter srečo in blagoslov božji nad nju prosijo.

Med slovesno sv. mašo, pri kateri so slučajno tukaj bivajoči kanonikov prijatelj iz Maribora s č. g. kaplanom stregli, se je navdušeno zapela cesarska pesem, po sv. maši pa so se veterani pred farovžem v red postavili ter gromovito „živio!“ zaklicali Njih Veličanstvu svitlemu cesarju Francu Jožefu. Nj. Veličanstvu hrabri armadi in naposled preč. g. kanoniku v zahvalo za današnje spodbudljive besede. Pri občinski hiši, do ktere so veterani v redu korakali, so se vsi razšli, vsak po svojih opravkih.

Iz Slatine, 19. avgusta. (Svoji k svojim. Vzorni mladenči.) Kako radi bi bili Slatinski nemškutarji dijaško veselico preprečili. Ker so pa videli vzorno obnašanje naših vrlih mladenčev, ki ne kričijo pred čitalnicami nemškimi in gledališči „pereat“, se je nek debeli nemškutar k g. Zeitnerju, kjer so se še dijaki pred odhodom s pivom pokrepčali, pridrivil, ter ko je zavita bandera v utici zagledal, je odprl široko svoja usta, pa bleknil modro besedo: „Bos sullen diese bindischen Föhnen; die Buben sull ma einsperren“. Aha: „bindische Föhnen“ ga v oči bodejo, a „bindiš“ kruh mu diši. Pa kaj, saj si sam te modrosti ni bil kriv. Brž drugi dan je ljudem pripovedoval: Včeraj sem pri Str... 15 litrov črnine s tovariši popil, pa potem nisem vedel, kaj govorim. — Da, da, prijatelj, tako najbrž vsakokrat svojo pamet zatopiš, kedar po Slovencih udrihaš. Pa že pride ura plačila. Slatinčani ti bodo že pokazali da te poznajo, in ker te poznajo, se bodo gesla držali: Svoji k svojim!

Na predvečer cesarjevega rojstva je naše gasilno društvo z godbo in bakljami vse prijazno Slatinsko kopališče obhodilo ter se potem k g. Zeitnerju podalo. Naši Velikonemci se kaj pak da ne morejo brez svojega „Deutsches Lied“ razveseliti;

kajti njihovo srce njim nikdar radostneje ne skače v njih prsih, kakor če more tolpa njihovih privrženec med mirnimi Slovenci nepokoj delati. Toraj svojo godejo in ploskajo, da ni bilo ne konca ne kraja. Slovenski udje tega društva so si pa mislili, da se smejo na domačih tleh v prostorni dvorani tudi po svoje zabavati, ter so narodne pesni popevali. Kakor strela z jasnega tako so slovenski glasovi nasprotnikom po kosmatih ušesih trgali. Kar osupnjeni so stali, g. L. ni mogel dolgo sape dobiti, tako so ga dirnule besede njegovega maternega jezika mladih let. Toliko si je oddahnil, da je zinil: „Morgen zum Rapport“ (jutri k zaslišanju; ob Slatinsko službo bote!) A mladenči so odgovorili: „Roke smo Slatini za denar prodali, pa ne narodnosti. Je že dobro, bomo pa počivali.“ Pa tudi k g. Zeitnerju nas ne bode več, čemu tudi? Drugi so dobivali dobro vino, kakor smo se prepričali, a Slovencem se je dajala — kaluža: Toraj: Svoji k svojim; čemu nemčurje pitati, da nas bodo potem zaničevali!

Slovenci v zlati Pragi.

V ponedeljek zvečer je bilo že blizu 7. ure, ko je pripiskal gledališni vlak z Jugoslovani v zlato Prago. Vlak je bil napovedan ob šesti uri; da se je zakasnil, vzrok so mu bile velikanske ovacije, ki so se po posamičnih postajah našim romarjem delale. Že pred šesto uro bilo je v Pragi na državnem kolodvoru vse zagnjeteno; pa tudi ulice, po kterih se je potem sprevod pomikal, so bile natlačene radovednih gledalcev. Špalir na kolodvoru delali so „Sokoli“, ki so s svojimi zastavami tjekaj prišli. Razun „Sokola“ prišlo je mnogo članov raznih čehoslovanskih društev, kakor so: „Akademický čtenářský spolek“, „Městanská beseda“, članovi odbora, ki se je sestavil, da pozdravi došle goste, trije mestni odborniki, člani društva českých zdravníků, česke univerze profesorji, ravnatelj narodnega gledališča, mnogo odličnih gospoj in neštivilno naroda. Vsi ondi zbrani pozdravili so z navdušenimi klici došle svoje južne brate: „Slava!“ „Na zdar!“ in „Živili!“

Prvi je pozdravil došle Slovence, ki so bili vsi odičeni s šopki in trobojnicami, načelnik telovadbe Praškega „Sokola“ dr. Čížek v imenu svojega društva; posebno pa se je spominjal vrlih slovenskih „Sokolov“ od Savinje do sinje Adrije bivajočih. Dobro nam došli v zlato Pragi „Živili!“

Pred kolodvorom se je med tem ljudi nagnjetlo, da bi niti miš ne bila skozi prišla in vendar se je moral prostor napraviti za 30 elegantnih kočij, ktere so odlični Čehi svojim gostom nasproti poslali. Peljali so se po Hybnerjevih ulicah, kjer so jih gospe iz oken s šopki kar posipale; na Vavelskem trgu se je nekaj gostov podalo v svoja stanovanja, drugi so se peljali dalje do zlatega doma ob Veltavi, do narodnega gledališča.

Večer združil je zopet vse v „Městanskí Besedi“, kjer so se na vso moč dobro zabavali. Napitnica sledila je napitnici, da jim ni hotlo konca biti. Pričel jih je duhovnik Fr. Eckert s sledečim krasnim govorom: „V dóbi, ko je stal narod češki še na visoki stopinji svetne slave, slovela je tudi prestolnica njegova ob Veltavi tako, da so jo nazivali zlato Prago. Kedar je pa jelo zlató naše Prage bledeti, kedar so ji raztrgali z glave kraljevo krono, kedar je z umirajočim narodom ginila in pojemala tudi Praga, ohranila se je kljub temu še povest o zlati Pragi in je dalje živela med našimi brati na daljnem jugu po goratem Balkanu ter ob bregovih Adrije in Save med brati Slovani. Jugoslovani govorili so še na staro pripovedovanje opti vedno o stolici českega naroda, imenovajoč jo zlato Prago tudi tedaj, ko je Praga jela odtujevati se svojemu narodu. No, to govorjenje in te nade vresničile so se. Naša Praga je zopet srce, glava in krona našega vzbujenega naroda.“

Kakor v starodavnih sivih časih zalesketala je majka naša zlata Praga zopet na podlagi narodne zavesti v svojem zlatu in v domovinski ljubezni njenih sinov. Milijoni in milijoni navdušenih src českých in slovanskih bijejo ji navdušeno nasproti. In danes pozdravljamo v njenem naročju ljube in drage nam goste s teh slovanskih pokrajin, kjer se je izročilo o zlati naši Pragi ohranilo tudi še v času našega propada. Zlata Praga pritiska danes na svoje srce svoje mile ji sinove iz daljnega juga. Dobro nam toraj došli, dragi bratje Slovenci, bodite pozdravljeni v mestu Libušinem, pozdravljeni v „Městanskí Be-

sedi², ki je skupno središče Pražskega slovanstva. Sokolom podobni prileteli ste k nam gledat našo in Vašo zlato Prago in zemljo, ki je napojena s krvjo potom in solzami očetov naših ter mesto, ktero je pozidala in posvetila tisočletna zgodovina naroda našega. Prišli ste si ogledavat naše življenje, naše probujenje, naše delovanje in narodno bojevanje; prišli ste se razvedrit v vzvišenem zlatem svetišču češke Talijske, ktero je narod sebi postavil. Sreča naša hitela so Vam nasproti, kakor hitro počil je v Vaših gorah glas: „V zlato Prago!“ Danes pa hitimo objemat Vas, vrle junake, ki stojite na straži ob nabrežji Adrije, pod Velikanom Triglavom, v beli Ljubljani in po bregovih Mure, Soče, Save in Drave.

Dobro so nam znane Vaše tožbe in želje in zvesto zasledujemo boj, v ktere ga ste zapleteni v slovanskih Termopilah z dvema zlobnima sovražnikoma. Tudi naš narod češki imel je vedne tožbe, želje in se je boril s svojimi nasprotniki, kakor Vam, boriti se je tudi še njemu za obrambo materinega jezika v šoli in javnem življenju ter za ljubezen domovinsko. Tukaj, bratje navzemite, napijte se novih moči na prsih naše slovanske matičke Prage. Tudi pri Vas naredil se je že na narodu čudež podoben našemu, da se je narod nedavno še nepoznan in za mrtvega razglašen, probudil od mrtvih in z združenim močjo zahteva po svojih pravicah, ki mu pristujejo po božjih in človeških postavah. To čudežno vstajenje naroda Vašega in našega nam je porok, da nas skupna borba privede do junaštva. Znano nam je popolnoma, da je Vaš boj neprimerno težji in da je Vam solnce slobode Vaše zakrito še povsod s črnimi oblaki, toda vroča vaša ljubezen do naroda prepodila bode tudi te črne oblake! Bodočnost, Slovani, je naša! Narod probujen in zaveden, narod ki po svojih pravicah tako s tako silo zahteva, kakor narod Vaš, tak narod ne dá se več vdušiti! Narod, kateri se ponša z apostolskim Slomšekom in pesnikom Preširnom, je po božji previdnosti še za kaj večega namenjen. Pogrejte se torej, bratje Slovenci, na srei naše drage matere Prage! Naj bi Vas okrepčali narodni spominki češke slave, s kterimi se ponšamo, posebno pa naše narodno gledišče; naj bi Vas spodbodlo krepko življenje našega mesta in pa ljubezen do ljubljenskega naroda za vstrajno delovanje! Podajmo si v to svrhu roke! Združimo se! Ljubimo se!“

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Društvo ssv. Cirila in Metoda.) Društvo, ktere ga po celem Slovenskem živo potrebujemo za podporo domačega šolstva, stopilo je v življenje. Imenuje se: „Društvo ssv. Cirila in Metoda“. Naloga mu bo prav taka, kakor jo ima po čehoslovanskih pokrajinah „Matica školska“ in ravno nasprotu našemu glasovitemu „Schulvereinu“, namreč nemške „Schulvereine“ šole spodbopavati in slovenske na njegovo mesto vpeljavati, šolarje revnih okrajev podpirati. Čehi so s takim društvom dosegli čudovito veliko; posebno vrlo se pa ž njim pobijajo strupene nakane nemškega „Schulvereina“, kateri se po Čedah s posebno predrznostjo šopiri, da bi čem prej tem bolje pripravil deželo vgodno za prusko deželo. Ker Prusjani z našimi pokrajinami ravno tisto nameravajo, kakor s Čehi, namreč vreči nas ob svojem času Prusom v goltanec, je pač naša dolžnost, ktero nam vleva narodnost, da se z vsemi postavnimi pripomočki protivimo tej peklenski nakani. Vsak narod, ki ni vreden svoje narodnosti, jo zgubi in postane podlaga tujčevi peti, ktera ga s svinčenimi podplati tlačí, dokler ga popolnoma ne vniči. „Deutsch bis zur Adria“ ni novica od sinoči, temveč jo že cel rod pomni, kedaj se je izdala. Prva naša učenika sv. brata Cirila in Metoda borila sta se že z nemškimi pijonirji, označuje nam prve nauke v domačem jeziku; društvo, ki ima njuno ime, bode naj nam v spodbujajo in pripomoček, boj, ki sta ga ona dva za slovansko narodnost pričela, vstrajno nadaljevati.

(Imenovanje.) Za predsednika c. kr. deželne sodnije Ljubljanske imenovan je, kakor „Laib. Ztg.“ iz zanesljivega vira vé, tukajšnji c. kr. deželne nad-sodnije svetnik g. Kočever.

(Trasovanje) dolénjske železnice se je te dni dokončalo. Bog daj, da ne bi sedaj tudi le pri trasi ostalo, kakor se je to nekako pred dvanajstimi leti zgodilo, ko so inženirji s pokrivali železniških

uradnikov na glavi, železnico merili in trasirali, na-posled pa je vse zaspalo do letos!

(100 goldinarjev) so vredne kože, ki so jih predsinocnem postopači pri g. Janeži na pred-mestji na ta način pokradli, da so šipo v oknu vtrli in potem kože drugo za drugo 10 na številu skozi okno zlekli.

(Pri železnici Herpelje-Trst) oddajale se bodo zgradbinska dela temeljna, na površji in zidanja. Dotične ponudbe za podjetje sprejemajo se le do 17. septembra t. l. pri c. kr. generalnem ravnateljstvu avstrijskih državnih železnic. Pogoji zvedó se ondi, kakor tudi pri c. kr. prometnem uradu v Pulji in pri c. kr. stavbenem vodstvu v Trstu.

(Podgane napadle so otroka v Trstu.) Pred-večranjem namreč, tako pripoveduje „Tr. Tagblatt“, podala sta se zakonska Kumer od doma, kjer sta pustila svojo še le 24 dni staro Filomeno. Ko se mati čez nekaj časa domú povrne, je na lastno grozo videla, kako ste dve veliki podgani njeno dete po obrazu obirali. Nosek je bil že popolnoma odgriz-njen. Prestrašena mati vrže se s strastjo na svojega otroka in je s tem jedno podgano odpodila; druga je morala pa že toliko domača biti, da jo je mo-rala uboga mati s silo odgnati. Otroka je nesla v bolnišnico, kjer je menda večeraj svojo nedolžno dušo izdihnil.

(Zabavni vlak) iz Trsta na Dunaj pojde po-vo-dom XIII. mednarodnega semenskega somenja 28. avgusta. Somenj bo na Dunaji 31. avgusta in 1. septembra. Vozni listki z nižano ceno so 14 dni veljavni in stanejo iz Trsta na Dunaj in nazaj v II. razredu 20, v III. pa 14 gold. Vlak pride na Dunaj 30. avgusta ob 5. uri 20 minut zjutraj.

Razne reči.

— Čez mesinski preliv med Sicilijo in južno Italijo nameravajo napraviti železen most. Trije srednji stebri bodo imeli razpenjave po 1000 metrov, dva vnana poluoboka pa po 500 metrov. Krajni točki boste v Ganzirri in pri rtu del Pezzo, kjer ste si vsaksebi po 4 kilometre, globokosti je 110 metrov. Most je namenjen za dva tira. Most tak, kakor ga tu nameravajo, daljši kot 1 uro bi še prekosil ameriške orjaške stavbe preko Missouri pri Omahi in most med Novim Yorkom in Brok-lyn-om.

— Žveplo v gori Popokatepell v Me-hiki. Dosihmal je Sicilija dajala osem desetih vsega žvepla, kar se ga po resoljni zemlji potrebuje. A sedaj so začeli izkopavati neizmerno zaloge žvepla v gori Popokatepell in ga po svetu razpošiljati; to mehikansko žveplo je veliko boljše mimo sicilijan-skega in za 25 odstotkov ceneje od zadnjega, vsaj za zedinjene države v Ameriki. „Deutsche Rund-schau für Geographie und Statistik“ pravi, da se v ti gori vsako leto na novo napravi 1000 kilogramov žvepla, in ga tako rekoč nikoli ne more zmanjkati. A dosihmal so žveplo dobivali z veliko težavo; sedaj pa mislijo napraviti prerov pod goro do pglavitne zaloge, in od tam železnico napraviti do proge Me-hiko-Morelos.

— Madeži po črnilu (tinti) se spravijo s očiščenim (rektifikovanim) vinskim jesihom. Precej, ko se je obleka pokapala, se jesih rabi in madež zgine, a še barve se ne poškodejuje. Pri platne-nem perilu se nakapa loj iz prižgane lojeve sveče, perilo se shrani dotlej, da se pere in tinta in loj se spravi oboje iz platna.

Telegrami.

Beligrad, 19. avgusta. Jednega morilcev poslanca Jakovljeviča že imajo. Na podlagi njegove izjave zaprli so radikalnega poslanca popa Milana Djurića.

Marseille, 19. avgusta. Včeraj je tukaj 27 ljudi za kolero pomrlo.

Madrid, 19. avgusta. Na Španjskem je včeraj 4758 ljudi za kolero zbolelo, 1365 jih je pa pomrlo.

Madrid, 19. avgusta. Javno mnenje je vsaki dan bolj razdraženo proti nemškemu usiljevanju na Karolinskih otocih. Filipinski guverner (španjski) se je namreč že od marca meseca na to pripravljaj, da bi bil otoke sam zasedel. Nemci so o tej nakani vedeli.

Novi Jork, 19. avgusta. Vlada v Guate-mali vstavila je plačevanje obresti od držav-nega dolga.

Zahvala.

Povodom rojstnega dne Njih Velikanstva je preblagorodni gospod baron Winkler, c. k. deželni predsednik podaril deškemu sirotišču (Collegium Ma-rianum) tukaj lep dar 25 gl. Za to blagosrčno de-jaenje izreka najtoplejšo zahvalo

vodstvo Marijanišča.

Umrli so:

18. avgusta. Alojzija Črmelj, 2 mes., Hilšerjeve ulice št. 8, katar v črevesu.

19. avgusta. Hedviga Böhm, hranilničnega uradnika hči, 8 mes., Breg št. 18, božjast. — Anton Pitteri, delavec, sedaj prisiljenec, 40 let, Poljanski nasip št. 50, Tuberculosis pulm.

Tujci.

18. avgusta.

Pri **Maliču**: Wind in Linhart, trgovec, z Dunaja. — Baron Max, c. k. okr. glavar, iz Korneuburga. — Dr. Anton Schormann, odvetnik, s hčerjo, iz Mureka. — Evgen vitez Tosi, s soprogo, iz Gorice. — Franc Hartmann, c. k. uradnik, iz Pulja.

Pri **Sonu**: Karl Langheim, administrator, z družino, z Dunaja. — Siegf. Feldmann, Henrik Werschtiala, trg. pot., z Dunaja. — Nikolaj Zebul, trgovec, iz Trsta. — Dr. Nakarčič, odvetnik, s soprogo, iz Reke. — Dr. Ljud. Rizzi, zasebnik, s soprogo, iz Pulja. — E. Stecher, soproga častnika c. k. mor-narice, z družino, iz Pulja. — Janez Krušič, c. k. profesor, iz Celja.

Pri **Tavčarji**: J. Both, fabrikant, s hčerjo, z Dunaja. — Panec Plešič, posestnik, iz Črnomlja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Katarina Keta, zasebnica, iz Švice. — M. Zimmermann, železnični uradnik, iz Pernhofena. — G. Nussa, trgovec, iz Trsta. — Jan. Komar, in Anton Fran-zotti, duhovnika, iz Gradišča.

Pri **Avstrijskem caru**: Tomaž Snetivy, vseučilišnik, iz Prage. — Ladislav Radimsky, dijak, iz Kolina. — Janez Pokorn, učitelj, iz Horjula.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 85 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 55 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ — „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	873 „ — „
Kreditne akcije	285 „ 80 „
London	124 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 90 „
Ces. cekini	5 „ 91 „
Nemške marke	61 „ 30 „

Od 19. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. 80 kr.
papirna renta 5%	92 „ 40 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 100 „ 25 „
„ Länderbanke	98 „ 90 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	559 „ — „
„ državne železnice	296 „ 25 „
Tramway-društva velj. 170 gl.	191 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 „ 50 „
4% „ 1860	500 „ 139 „ 25 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 168 „ — „
„ „ 1864	50 „ 167 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 179 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 21 „ 75 „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	115 „ — „
„ Ferdinandove sev.	106 „ 25 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

Št. 13.718

Razglas.

(1)

Zaradi oddaje del pri napravi kanalov v kolodvorskih in parnih ulicah se bode pri mestnem magistratu

dné 24. avgusta t. l. ob 10. uri dopoludné v mestni dvorani vršila pismena dražba.

Dotični načrti, pogoji in proračuni so ob na-vadnih uradnih urah v pisarni mestnega stavbin-skega urada vsakemu na razpolaganje.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 17. avgusta 1885.

Župan: Grasselli.

Kdor hoče včasih kako uro smešno prebiti, naroči naj se na

„Jurjev koledar“,

kterega bo izdalo

vredništvo „Jurja s pušo“ v Trstu.

Cena mu je 55 kr.

Izšel bode meseca oktobra t. l.

„Jurjev koledar“ obsegel bo razun kole-darja obilo šaljivih spisov, pripovedk, prav-ljic vse z ličnimi podobami okinčano. Pre-koval bode Jurj, kot pravi prerok vse kar se ima zgoditi, celó vremena bo pogodil. Ugork izrekov, šaljivih pesnic ne bo manjkalo. Denar in pisma naj se pošiljajo

upravnistvu „Jurja s pušo“

v Trstu.

(7)